

"Fredsministerens hjørne"

Norge var det første landet i verden til å etablere et miljøverndepartement. Nå er det på tide med et fredsdepartement – slik de har i Nepal eller Etiopia. Dagens mediabilde er så preget av militarisme, at vi mener det trenger en motvekt.

Fredsbevegelsen ved Internasjonal kvinneliga for fred og frihet – WILPF-Norge har bare startet opp, for å få fram hva vi tenker en fredsminister ville sagt – om vi hadde én. Vi er flere som skriver under samme vignett – med fokus på fredsminister som institusjon.

På tide å se på nedrustning. Det er usolidarisk av Norge å ruste opp: det bidrar til at fattigere land tvinges til å prioritere forsvar fremfor velferd. Intervju med fredsminister O.A.Viste, jan.'23

• *Du argumenterer sterkt mot økt global militarisering i en tid preget av store og alvorlige kriser, blant annet når det gjelder klima, miljø, natur og forsyning?*

– Opprustningen innebærer en massiv sløsing med knappe ressurser, i tillegg til at den ødelegger både klima og miljø. Militær opprustning er en vesentlig årsak til rovdrift på metallressurser, bl.a. av nikkel, molybden og uran, og fører til rasering av naturområder for militær trening og lagring. Stort mineralforbruk krever gruver som igjen gir store naturinngrep, store utslipp og stor forurensing.

• *Hva ser du som din oppgave som fredsminister?*

– Fredsministernes rolle er blant annet å jobbe for kutt i det norske forsvarsbudsjettet. Øverst på listen står kutt i de delene av forsvaret som er innrettet på aggressiv krigføring i andre land. For eksempel burde Norge ha droppet innkjøpet av en del av F-35 jagerflyene. Samtidig er det det å kutte størrelsen på forsvarsbudsjettet et poeng i seg selv, for å dempe det globale militære kappløpet.

• *Men Norge har jo råd til å opprettholde en høy grad av velferd, samtidig som det rustes kraftig opp?*

– Jo, men andre land er ikke like heldige. Når vi ruster opp, bidrar vi til at fattigere land i langt større grad enn vi tvinges til å prioritere forsvar fremfor velferd. Det er usolidarisk å bidra til denne typen utvikling. Når det gjelder klima, kan vi ikke bare peke på andre land for kutt i oljeproduksjonen. På samme vis kan vi ikke forvente at andre ruster ned, mens vi ruster opp.

• *Opprustningsspiralen handler vel om at stater og blokker konkurrerer med hverandre om å ha de sterkeste militære musklene?*

– Ja, helt konkret skjer det ved stadige påplussinger i hver enkelt stats forsvarsbudsjett, gjerne kombinert med kutt i velferd. Også for Norge sin del, kan vi spørre oss om hva 7 nye forsvarsmilliarder i 2023-budsjettet kunne ha gjort for å redusere fattigdommen her hjemme...